

עמו יתברך] צריך שיתבונן על רוממותו יתברך, אשר הוא מרומם ונשגב על כל ברכה ותהלה, על כל מיני שלמות שתוכל מחשבתנו לדמות ולהביין". עכ"ל.
(מסילת ישרים פי"ט)

אומנותו של אברהם אבינו

"ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע" (בראשית יח, כג) "אמר רבי לוי הוא הדבר שאמר אברהם, הוא הדבר שאמר איוב, אלא איוב בלעה פגה, אבל אברהם בלעה בשלה" (תנחומא וירא) ביאר המשגיח, אברהם אבינו אמר את הדברים, בדרך ארץ, אברהם ידע איך לנהל משא ומתן עם בורא עולם, הוא פעל נכון, לא היה סתם טענה או תרעומת, זה היה נוסח התפילה "אל יחר", "עפר ואפר", "הואלת לדבר", "אם יש חמישים", "אם יש ארבעים", היתה פה אומנות נפלאה!

כל אחד יכול לפעול

עוד אמר, יש ראיות מחז"ל איך שבתפילה, אפילו אם אדם אינו ראוי, הוא יכול להתפלל ולפעול דברים גדולים ממנו, אבל בדברים אחרים זה לא ככה, אם אינו ראוי אסור לו לעשות, אבל בתפילה, אפילו אם הגברא אינו ראוי, יכול להתפלל.

הראיה היא ממה שאמרו בחז"ל (זוהר רמד:) שהיתה טענה על נח שלא התפלל על דורו, אפילו שהחזיק עצמו אינו ראוי רק מצא חן בעיני ה', (ונתבאר להלן בענין דין תפילה) ומבואר, שבתפילה אפילו אם אינו ראוי יכול להתפלל! ההבנה כזה היא, שהתפילה עצמה מרוממת את האדם, ועושה אותו בעל מדרגה. אבל, עם כל זה צריך לדעת היטב, שתפילה זה אומנות גדולה, וצריך להזהר, איך מנהלים משא ומתן עם בורא עולם, ולא להיות אכלה פגה.

מוכרחים לעבור דרך תפילה

השורש של כלל ישראל הוא תפילה, בלי תפילה אי אפשר להגיע לשום דבר, בשביל להגיע לכל המעלות הרוחניות, מוכרחים לעבור דרך תפילה!

רואים בנוסח התפילה, איך הכל תלוי בתפילה, שהרי מדברים על הכל, סליחה וכפרה, דעת ותבונה, גאולה וישועה, זה לא דבר מקרי, זה החנות שלנו, וזה האומנות שלנו, וכל העתיד ממש, תלוי בתפילה.

אנשים מחפשים איך להצליח

אנשים מחפשים איך להצליח, וצריך לדעת ולזכור, שתפילה זה כמו החנות שלך! אם דורכים על תפילה, דורכים על החנות של עצמנו.

אם לא שומרים על האומנות של כלל ישראל, אז אין עוה"ז כראוי, ואין עוה"ב כראוי, ואי אפשר להגיע לשום דבר!

כשאדם מדלג פה ושם בתפילה, הוא חוטף את המצוה של תפילה, אבל הוא סוגר את החנות שלו... לחטוף ברוך שאמר, אשרי וישתבח, זה לדרוך על תפילה!! תפילה כזו היא פשיטת רגל.

כבוד האומנות באחרית הימים

פעם אמר, כל בן תורה! אפשר לדרוש ממנו, שיחשיב ויכבד תפילה, ובפרט באחרית הימים, שאי אפשר לזוז כל דהו לבד, בודאי צריך להזהר שלא לזלזל באומנות, ולכבד תפילה.

דברי החזו"א

הזכיר בשיחה את דברי החזו"ן איש, שנתן עצות איך לזכות לתורה, הנהגה ראשונה

לי-
אגו
החזו
הו
יצל
זה
בבו
חנ
מת

בח
כב
בד

הו
(מי)

"ליזהר מאוד מאוד מאכילת תענוג" הדבר השני "להיות רגיל בתפילה" (עי' קובץ אגרות ח"א כ'). הוסיף המשגיח, בלי זה אי אפשר להגיע לתורה, וידוע איך החזו"א עצמו היה מתפלל בלי שיעור, והיה בוכה ומתפלל עד שזכה לסוגיה.

"התפילה היא מטה עוז ביד כל אדם, וכל שישים האדם מבטחו בו ית' כן יעלה וכן יצליח, וישמר מכל דבר המפסיד את הלימוד האמיתי, הלימוד והתפילה קשורים זה בזה, עמל הלימוד עוזר לאור התפילה, והתפילה עוזרת את הלימוד, תפילה בבחינת קבע מרחיקה את הלימוד, והלימוד בעצלתים מונע תפילה".
 "חביבין ישראל שאין צריכין שליח, וכל בר נש בכוחו למצא טוב ע"י תפילה, וה' מתאוה כביכול לתפלתן של צדיקים." (קובץ אגרות, אגרת ב')

~ ~ ~

לימוד בשעת התפילה

בחור התפאר בפניו, שהספיק ללמוד כמה דפי גמרא, באופן שהיה כרוך בזה, אי כבוד לתפילה! אמר לו המשגיח, זה לא הזמן... וכשיצא אמר המשגיח, הלה מדבר בדברי תורה, בלי שום טעם!

"המבטל תפילה משום לימוד, אפילו לומד עם אחרים כל היום כאילו לא למד" (משנה ברורה סי' קו סק"ח בשם הרוקח)

~ ~ ~

ה
ה

יך!

ב"

וגר
לה!!פרט
זלזל

שונה

פעם אמו
זה האופ
שיש לו

וזו לשו
ושלא ת
עליו כמ
דבר וב:
נכון, ומ
כי יש כ

"אמר ו
עושיך ו
(גמ' ר'
עם מה

בתחנונים ידבר ריש

העבודה בתפילה

אמר המשגיח, אנחנו לא יודעים בכלל, מה זה צורת התפילה! לעמוד כמו עני
בפתח שעומד מבויש ומבקש, זה העבודה בתפילה, וזה העיקר, וזה צורת התפילה.

תעיתי כשה אובד

אנשים לא יודעים בכלל מה העיקר, לא הכוונות הגדולות ולא היחודים, העיקר
הוא המצב של תפילה, והמצב של תפילה הוא הכנעה!! איך שדוד המלך אמר
"תעיתי כשה אובד" (תהלים קיט, קעו) זה האופן שאפשר להשיג הכל, ולפעול
הכל, ולנצח הכל!

כגמול עלי אמו

דוד המלך, היה המתפלל הכי גדול, ומה הוא אומר "כגמול עלי אמו כגמול עלי
נפשי" (תהלים קלא, ב) ממש כמו תינוק אצל אמו, בבחינה זו היתה תפילתו.

בתחנונים ידבר רש

פעם אמר, צריך לעמוד בתפילה בבחינה של "תחנונים ידבר רש" (משלי כח, יג) זה האופן והאומנות של יהודי, ומי שיודע לעשות את זה טוב לו, וזה שחושב שיש לו אומנות אחרת, יראה טעותו לבסוף!

המתפלל מפני החיוב לצאת אינו נכון

וזה לשון השו"ע (או"ח צח, ג) "יתפלל דרך תחנונים כרש המבקש בפתח ובנחת, ושלא תראה עליו כמשא ומבקש ליפטר ממנה". וכתב המשנה ברורה "שלא תראה עליו כמשא" פירוש אעפ"י שאומרה בלשון תחנונים, אם אינו מחשב כמו שצריך דבר ובא לבקש מלפני המלך, אלא שמתפלל מפני החיוב לצאת ידי חובתו אינו נכון, ומאוד צריך ליהדר בזה. ובביאור הלכה כ' מה מאוד צריך האדם ליהדר בזה, כי יש כמה פוסקים המצריכין לחזור ולהתפלל מחמת זה עי"ש.

איך זוכים בזמן של דין

"אמר רבי יצחק כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה" פרש"י שישראל עושיין עצמן רשין בר"ה, לדבר תחנונים ותפילה, כענין שנאמר תחנונים ידבר רש. (גמ' ר"ה טז:): אמר המשגיח בהתרגשות, בזמן של הדין הכי גדול, בראש השנה! עם מה זוכים, ע"י הכנעה, בושה, ותחנונים!

מו עני
תפילה.

ו, העיקר
ולך אמר
, ולפעול

כגמול עלי
עילתו.

"אתה איל
עלובים" ע
נגלו כל תנ
כתוב רק ע
אבל מה ז
המבושים

הרואה בעלבון עלובים

מלך עלוב

בספר תומר דבורה כתוב שהמלאכים קוראים לבורא עולם "מלך עלוב" (בשם פרקי היכלות) ומבאר שם, שהקב"ה מלך נעלב מה שלא יכילהו רעיון, עד שהוא סובל עלבון כזה, להיות משפיע בכח תנועת אבריו, והאדם מוציא אותו כח באותו רגע כו' עי"ש (פ"א). אמר המשגיח, הרי יש הרבה שמות שאפשר לקרוא לבורא עולם, אבל כנראה שזה העיקר! בורא עולם נושא בזיון, ומתעסק עם בזיון, וסובל בזיון!

עיקר הצלחת האדם

הוסיף המשגיח, הרי עיקר הצלחת האדם בעולמו, הוא במה שמדמה עצמו להקב"ה, והולך בדרכיו, וכיון שמדה זו היא הראשונה, והיסוד לכל שאר הי"ג מדות (המבוארים שם בתומר דבורה) ממילא, בהיות האדם נעלב, הרי הוא דומה להקב"ה ביותר, וכמה שהאדם מתרחק יותר ממדה זו, הרי הוא רחוק מהקב"ה, ועלול לכל פגעי העולם, ואין לו שום הצלחה כלל, ומה ששייך יותר למדה זו, הרי הוא זוכה יותר להצלחה.

מצינו בהג
בעיניה")
אבל כשהי
הגיע מלא
היא מבו
ההנהגה כ
לה, מתענ
ולכן אמרו

אמר המע
לנפש חיז
הדיבור, ו
זה אפשר

מצינו בע

רואה בעלבון עלובים

"אתה איל רואי" (בראשית טז, יג) פירש"י "אלוה הראיה, שרואה בעלבון של עלובים" שאל המשגיח, הרי בורא עולם, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, לפניך נגלו כל תעלומות, והמון נסתרות, אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עינך, ופה כתוב רק שהקב"ה רואה עלבון עלובים. התרוץ הוא, ודאי בורא עולם רואה הכל, אבל מה העיקר! "רואה עלבון עלובים" עם מה הוא מתעסק, עם הבזיון של המבושים, זה העיקר!

גרושה ומבושת נותנים לה כבוד

מצינו בהגר שגרמה חלישות הדעת לשרה אמנו, "ותרא כי הרתה ותקל גבירתה בעיניה" (בראשית טז, ד) ולכן גרשו אותה מבית אברהם, זה היה העונש שלה. אבל כשהיתה כבר במדבר, פתאום היא רואה שהגיעו אליה מלאכים, על כל מאמר הגיע מלאך אחר, (עי רש"י שם) הביאור בזה הוא, אכן הענישו אותה, אבל עכשיו היא מבושת, שהרי היא היתה אשת אברהם עם כ"כ הרבה כבוד, במצב הזה ההנהגה משתנית, וכיון שהיא עכשיו לבד! מגורשת! נעלבת! ומבושת! עוזרים לה, מתענינים בה, מלאכים באים אליה ונותנים לה כבוד. הגר הבינה את כל זה, ולכן אמרה "אתה אל רואי", רואה בעלבון עלובים!

כח הדיבור בהכנעה

אמר המשגיח, בורא עולם נתן לאדם את כח הדיבור, כמו שנאמר "ויהי האדם לנפש חיה" - "לרוח ממללא" (בראשית ב, ז) אבל גם בשעה שמשתמש בכח הדיבור, ועומד בתפילה, זה צריך להיות באופן של הכנעה והתבטלות, ורק באופן זה אפשר לפעול.

ב' אומניות של כלל ישראל

מצינו בשני מקומות, שכתוב האומנות של כלל ישראל, במקום אחד כתוב "מה

ב" (בשם)
עד שהוא
כח באותו
יורא לבורא
יון, וסובל

זו להקב"ה,
הי"ג מדות
זה להקב"ה
ב"ה, ועלול
זו, הרי הוא

אומנותו של אדם בעולם הזה, ישים עצמו כאילם" (חולין פט.) ובמקום שני כתוב, כשהיהודים ראו את הסכנה בים סוף, תפסו אומנות אבותם ועמדו להתפלל (ילקו"ש שמות יד, רלא). ביאר המשגיח, צריך לדעת שזה לא דבר נפרד! האומנות של כלל ישראל היא תפילה, אבל האופן של האומנות הזו, כשעומד מבויש כמו אילם! שאינו יכול לעשות כלום לבד, ומבקש "ה' שפתי תפתח".

איתא בגמ
מזלזלין בו
הבחירה ש
שליטת הי

אברך יקר,
המשגיח ע
ולדאבוני ז
ספק, האם
אמר לו ה
תמצא מינ
שמפריע ל
העצה עכו
הוא לא ב
וע"י שתה